

Pårørendealliansen

Billedtekst: Anita Vatland i Pårørendealliansen mener tiden er moden for å få i gang for å få en moderne arbeidslivspolitik i takt med moderne familieliv og et aldrende Norge.

Pårørendealliansen: Bryter Hurdalsplattformens viktigste løfte

-Årets statsbudsjett er grått og kjedelig. Det legger ingen føringer for hva man tenker om pårørendes rolle. Det mest skuffende er likevel at Regjeringen går helt bort fra sitt viktige løfte i Hurdalsplattformen.

Anita Vatland er daglig leder for Pårørendealliansen (PA). Med «potet» og «grått» mener hun at budsjettet er uten overraskelser, og at det ikke ligger midler til å utforske mer om hvor mye pårørende legger ned i det store samfunnsregnskapet.

Særlig var Pårørendealliansen spent på hvordan Regjeringen ville følge opp sitt eget løfte i Hurdalsplattformen om å **forbedre permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og muligheten til å kombinere arbeid og omsorg.**

Løftebrudd

Allerede april spurte Pårørendealliansen Arbeids og inkluderingsdepartementet (AID) hva de har gjort for å forbedre regelverket slik at omsorgsoppgavene for pårørende ikke går utover deres arbeid.

Det har tatt nesten fem måneder å få svar, og daglig leder i Pårørendealliansen Anita Vatland er ikke beroliget.

-Dette var så sentralt i Hurdalsplattformen, og det er at alvorlig løftebrudd når det overhodet ikke er nevnt i statsbudsjettet for 2024.

Og denne beskjeden vil Pårørendealliansen gi i klartekst når de neste uke møter på Stortinget i forbindelse med høring av statsbudsjettet.

Vil mangle arbeidskraft

Departementet svarer at det ikke finnes en enkel måte å organisere pleie- og omsorgstjenester på som løser alle utfordringer og at det vil være mangel på arbeidskraft i mange bransjer i årene fremover.

Pårørendealliansen

Avdelingsdirektør Stine Frøyland, som har underskrevet brevet, innrømmer at dersom flere fagfolk og kompetente ansatte i ulike bransjer arbeider redusert for å være pårørende, vil deres arbeidsgivere få en økt belastning.

Men departementet mener at dette ikke løses ved at staten har gode økonomiske ordninger for den enkelte pårørende. De mener at det ikke er samfunnsmessig bærekraftig at arbeidstakere skal redusere sin arbeidsinnsats for å ivareta oppgaver som følger av mangel på ufaglærte i pleie- og omsorgssektoren.

-Vi ser ikke slike ordninger som den primære løsningen på problemene knyttet til bemanning i helse- og omsorgstjenestene, konkluderer AID.

Bruker egenmelding for å passe sine

Vatland mener det er tankevekkende at Statens selv har sikret seg gode ordninger for de ansatte hvis de må utføre pårørendeoppgaver.

-Vår rapport viser at mange [pårørende bruker egenmelding eller sykemelding](#) for å pleie eller følge opp personer over 18 år fordi de ikke har dekket de nødvendige dagene som trengs som pårørende med lønn, slik som med sykt barn.

Anita Vatland viser til få eksempler på oppgaver som må utføres i ordinær arbeidstid

- møter med det offentlige
- følge til helsetjenester
- ordne med praktiske hjelpemidler.

-Ikke alle har mulighet til å flette dette inn når de er på jobb. Hvis man ber om fri er man prisgitt arbeidsgiverens gunst eller en tariffavtale.

AID: For få bruker permisjonsretten

Departementet minner om pårørendes permisjonsrett, og mener at dagens muligheter brukes i varierende grad.

- Vi vil derfor i første omgang gjøre disse mulighetene bedre kjent, før vi vurderer om det er behov for lovendringer.

Pårørendealliansen mener det er fint med permisjon. Imidlertid er det de færreste som har råd til å ta ulønnet permisjon.

-Hvis dette ikke endres vil dette særlig ramme dem som er i lavtlønnsyrker.

Anita Vatland i Pårørendealliansen mener tiden er moden for å få i gang for å få en moderne arbeidslivspolitik i takt med moderne familieliv og et aldrende Norge.

-Kom i gang med en plan

- Det koster ikke mye å starte på det arbeidet! Vi er det landet i Europa med høyest yrkesdeltagelse av kvinner og menn. Da bør vi også ha den mest moderne politikken her for å vise at dette klarer vi.

Pårørendealliansen

I Arbeidsmiljøloven er det flere regler som gir permisjonsrettigheter til pårørende. Arbeidstakere har rett til permisjon i inntil 10 dager hvert kalenderår for å gi nødvendig omsorg til foreldre, ektefelle, samboer eller registrert partner. En arbeidstaker kan også ha rett til redusert arbeidstid ved «viktige velferdsgrunner» og dette ikke er til «vesentlig ulempe» for virksomheten. Retten til permisjon etter arbeidsmiljøloven og pleiepenger etter folketrygdloven ved pleie av nære pårørende i livets slutfase, ble i 2010 utvidet fra 20 til 60 dager. Videre kan tariffavtaler inneholde bestemmelser om velferdspermisjon.

I henvendelsen til departementet minnet Vatland om:

- Norges pårørende yter i dag minst 50 % av all hjelp til landets pasienter, brukere og eldre.
- Norge har også en stor andel av innbyggerne i arbeid
- Mange arbeidstakere må hjelpe sine nærmeste kombinert med lønnet arbeid i årene som kommer
- Den største gruppen som er og blir pårørende er i alderen 40 til 70 år.
- Opptil 70 % av disse er i lønnet arbeid, de fleste i heltid

Kontakt:

Anita Vatland ava@parorendealliansen.no tlf 91753806

Tine Dommerud tine@parorendealliansen.no tlf 97543450